OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 Rhif 2939 (Cy.315)

Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL, CYMRU GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU

Rheoliadau Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2011

Gwnaed - - - -	*6 Rhagfyr 2011*
Yn dod i rym - -	*1 Ionawr 2012*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddynt gan adrannau 2(1), 3(2), 4, 5(1) a (2), 6(4) a 10(2) o Fesur Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2010(**1**) yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn.

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2011.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 1 Ionawr 2012.

(3) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "y Mesur" ("*the Measure*") yw Mesur Strategaethau ar gyfer Gofalwyr (Cymru) 2010;

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru;

ystyr "awdurdodau partner" ("*partner authorities*") yw pob un o'r awdurdodau lleol ac unrhyw un neu ragor o Ymddiriedolaethau'r GIG sy'n cymryd rhan yn y gwaith o baratoi strategaeth gyda Bwrdd Iechyd Lleol;

ystyr "awdurdod dynodedig" ("*designated authority*") yw corff cyhoeddus sydd wedi ei ddynodi o dan reoliad 3(1) yn un sydd o dan ddyletswydd i baratoi a chyhoeddi strategaeth;

ystyr "strategaeth" ("*strategy*") yw strategaeth gofalwyr y mae'n ofynnol ei pharatoi a'i chyhoeddi o dan adran 2(1) o'r Mesur; ac

ystyr "Ymddiriedolaethau'r GIG" ("*the NHS Trusts*") yw Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Felindre ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Gwasanaethau Ambiwlans Cymru.

(**1**) 2010 mccc 5.

Llunio Strategaeth

3.—(1) Rhaid i bob Bwrdd Iechyd Lleol, pob awdurdod lleol ac Ymddiriedolaethau'r GIG, baratoi a chyhoeddi strategaeth.

(2) Rhaid i awdurdod lleol gyflawni ei ddyletswydd i baratoi strategaeth drwy gymryd rhan yn y gwaith o baratoi un strategaeth ar y cyd â'r Bwrdd Iechyd Lleol y mae ei ardal yn cwmpasu ardal yr awdurdod lleol fel a nodir yn yr Atodlen.

(3) At ddibenion adran 6(1) o'r Mesur (cyflwyno strategaeth ddrafft i Weinidogion Cymru), y Bwrdd Iechyd Lleol yw'r awdurdod arweiniol ar gyfer y strategaeth y mae'n ei pharatoi gydag awdurdod lleol.

(4) Rhaid i strategaeth a baratowyd gan Fwrdd Iechyd Lleol ac y mae un neu ragor o awdurdodau lleol wedi cymryd rhan yn y gwaith o'i pharatoi, nodi sut y bydd pob un o'r cyrff hyn yn gweithio gyda'i gilydd i gyrraedd yr amcanion a nodir yn adran 2(1) (a), (b) ac (c) o'r Mesur.

(5) Caniateir i bob un o Ymddiriedolaethau'r GIG gyflawni ei dyletswydd i baratoi a chyhoeddi strategaeth drwy gymryd rhan yn y broses o baratoi strategaethau'r Byrddau Iechyd Lleol.

Ymgynghori wrth baratoi strategaeth

4.—(1) Wrth fynd ati i baratoi strategaeth, rhaid i bob Bwrdd Iechyd Lleol a'i awdurdodau partner ymgynghori â'r cyrff gwirfoddol hynny sydd yn ei ardal y mae o'r farn ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.

(2) Pan na fo Ymddiriedolaeth GIG yn "awdurdod partner", rhaid iddi, serch hynny, ymgynghori â chyrff gwirfoddol y mae o'r farn ei bod yn briodol ymgynghori â hwy wrth baratoi strategaeth.

Cynnwys strategaethau

5.—(1) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol a'i awdurdodau partner, pan fyddant yn paratoi un strategaeth ar y cyd, gynnwys darpariaeth ynghylch y canlynol —

(a) sut y byddant yn defnyddio ymarferwyr meddygol cyffredinol wrth roi'r strategaeth ar waith;

(b) hyfforddi staff ;

(c) ym mha fodd y trefnir y bydd gwybodaeth ar gyfer gofalwyr ar gael ac ym mha ieithoedd y gwneir hynny.

(2) Nid yw'r rheoliad hwn yn gymwys mewn perthynas ag Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Gwasanaethau Ambiwlans Cymru.

(3) Yn y rheoliad hwn, ystyr "ymarferydd meddygol cyffredinol" ("*general medical practitioner*") yw—

(a) person y mae Bwrdd Iechyd Lleol wedi ymrwymo mewn contract gwasanaethau meddygol cyffredinol ag ef a hynny o dan adran 42 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006; neu

(b) ymarferydd meddygol cofrestredig(**2**) a gyflogir gan Fwrdd Iechyd Lleol at ddibenion adran 41 o'r Ddeddf honno; neu

(c) person y mae Bwrdd Iechyd Lleol wedi gwneud trefniadau ag ef o dan adran 50 o'r Ddeddf honno.

(**2**) Mae'r term "registered medical practitioner" wedi ei ddiffinio yn Atodlen 1 i Ddeddf Dehongli 1978.

Gwybodaeth briodol a chyngor priodol

6.—(1) Dim ond rhannau canlynol y rheoliad hwn sy'n gymwys mewn perthynas â strategaeth a baratowyd gan Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Gwasanaethau Ambiwlans Cymru —

(a) is-baragraffau (2)(a) i (c);

(b) is-baragraffau (2)(f) a (2)(ng).

(2) At ddibenion adran 2(1)(a) o'r Mesur, mae'r canlynol wedi eu rhagnodi yn wybodaeth briodol a chyngor priodol(**3**)—

(a) gwybodaeth am hawliau gofalwyr sy'n cynnwys cyfeiriad at ofalwyr y bobl y mae eu hanghenion yn ymwneud â'u hiechyd meddwl;

(b) gwybodaeth am feddyginiaeth a'i sgileffeithiau posibl;

(c) gwybodaeth am gyflwr meddygol a chwrs triniaeth personau y gofelir amdanynt;

(ch) gwybodaeth i helpu plant a phobl ifanc sydd â rôl gofalu;

(d) gwybodaeth am argaeledd, hawl i gael a ffynonellau cymorth lleol a chenedlaethol gan gynnwys—

(i) gwyliau byr a gofal seibiant,

(ii) asesiad o anghenion gofalwr,

(iii) y Llys Gwarchod,

(iv) taliadau uniongyrchol,

(v) cymorth tai,

(vi) eiriolaeth annibynnol,

(vii) cwnsela gan gynnwys cefnogaeth mewn profedigaeth,

(viii) gwarcheidiaeth,

(ix) grwpiau cymorth sy'n briodol i oedran,

(x) grwpiau cymorth sy'n briodol i ddiwylliant,

(xi) cyngor a chymorth ariannol gan gynnwys cyngor ar fudd-daliadau lles,

(xii) rheoli materion ariannol a gweinyddol personau y gofelir amdanynt.

(dd) gwybodaeth a chyngor am ddarpariaethau cyflogaeth, gan gynnwys gweithio hyblyg;

(e) gwybodaeth am ddyletswyddau awdurdodau lleol i asesu anghenion pobl a all fod yn gymwys i gael gwasanaethau gofal yn y gymuned ac asesu anghenion gofalwyr, ac yn y ddau achos, ddarparu gwasanaethau (**4**) ;

(f) gwybodaeth am argaeledd cynlluniau teithio rhatach a threfniadau eraill i gleifion i alluogi gofalwyr i fynd i apwyntiadau GIG gyda'r person y gofelir amdano;

(ff) gwybodaeth a chyngor am gymhorthion corfforol ac addasiadau i dai;

(g) gwybodaeth am reoleiddio ac arolygu gwasanaethau iechyd a gofal gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru a Gofal ac Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru;

(ng) gwybodaeth am asiantaethau cymorth i ofalwyr lleol ac am gyrff cenedlaethol priodol sy'n rhoi cymorth i gleifion, defnyddwyr a gofalwyr;

(h) gwybodaeth am sut y mae pobl yn gallu osgoi cael eu derbyn i ysbyty;

(**3**) Mae adran 3(2) o'r Mesur yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth bellach ynghylch beth sy'n gyfystyr â "gwybodaeth briodol a chyngor priodol" sydd i'w chynnwys mewn strategaeth. Mae'r ymadrodd "gwybodaeth briodol a chyngor priodol" wedi ei ddiffinio yn adran 3(1) o'r Mesur.

(**4**) Mae'r term "community care services" wedi ei ddiffinio yn a.46(3) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal yn y Gymuned 1990 p.19.